

ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Житлово-комунальне господарство в цілому залишається на сьогодні монополістом у забезпеченні нормальних, комфортних умов проживання населення міст та селищ, нас як споживачів послуг постачання води, газу, електроенергії та тепла. Разом з цим, комунальні підприємства сьогодні залишаються на межі рентабельності, а переважна більшість з них збитковими. КП «Житомиртеплокомуненерго» - є основним постачальником тепла майже 95 % помешкань міста Житомира і одночасно підприємством, яке протягом трьох років залишається збитковим. Варто відмітити, що діяльність підприємства відбувається в умовах сучасного енергетичного ринку України, на якому склалася ситуація диктату продавця, яка не задовольняє розвитку економіки в цілому.

Загальний огляд галузі свідчить, що тепла енергетика та сфера споживання теплової енергії України сьогодні перебувають в кризовому стані. Серед головних факторів, які суттєво впливають на ситуацію що склалася: незадовільний технічний стан об'єктів теплової енергетики, застарілий житловий фонд, які спричиняють надмірні втрати тепла при виробництві, транспортуванні і споживанні. Недосконале законодавство та система ціноутворення не стимулюють широкого впровадження заходів щодо підвищення енергоефективності. Відсутність необхідних інвестиційних коштів для модернізації основних фондів теплової енергетики та житлового фонду не дозволяє реалізувати сучасні технології в цій сфері.

КП «Житомиртеплокомуненерго» шукає нові шляхи та можливості, застосовуючи новітні технології та зовнішні ресурси, що стало можливим на основі вже існуючої міцної бази. Воно ставить перед собою ще не здійсненні зараз плани з розробки та впровадження альтернативних джерел енергії, використання власних видів палива, впровадження когенераційних технологій.

Таким чином, для удосконалення діяльності досліджуваного підприємства потрібно здійснити наступні основні завдання:

–Збільшити доходи шляхом встановлення економічно обґрунтованих тарифів на послуги, покращення платіжної дисципліни споживачів, своєчасних субвенцій на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію

–Скоротити витрати за рахунок модернізації обладнання та впровадження нових енергоефективних технологій та скорочення споживання паливно-енергетичних ресурсів, переходу на альтернативні види палива.

Перелічені заходи допоможуть підвищити виручку, а також прибуток на необхідну величину, що дозволить підвищити рентабельність капіталу.

Отже, у досліджуваного підприємства станом на 2015 р. існують об'єктивні фінансово-економічні проблеми, які не дають можливості в повному обсязі реалізувати потенціал підприємства.

Першою з даних проблем є дебіторська заборгованість (несвоєчасні розрахунки населення за спожиті послуги теплопостачання та гарячого водопостачання), що виникає через відсутність дієвих важелів впливу на стягнення заборгованості.

Так званий «касовий розрив» між періодом виникнення зобов'язань по сплаті теплопостачальних підприємств за природний газ та періодом виникнення зобов'язань споживачів по оплаті послуг теплопостачання призводить фактично до кредитування населення за рахунок підприємства.

Кредиторська заборгованість за спожитий природний газ, основною причиною виникнення якої є нерівні умови господарювання в існуючому правовому полі, тобто відносини між постачальниками енергоносіїв та підприємством, регламентуються застосуванням штрафних санкцій та нарахуванням пені, в той час як підприємство не має юридичних підстав застосовувати подібні санкції до своїх споживачів. Як результат – розрив між дебіторською та кредиторською заборгованостями.

Крім того, існує проблема встановлення цін на природний газ та тарифів на послуги теплопостачання, а саме: ціни на природний газ встановлюються НКРЕКП (Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг) без будь-яких процедур попереднього оприлюднення, в той час як встановлення тарифів на послуги теплопостачання проходить складну, тривалу процедуру, що призвело до роботи підприємства в умовах збитковості.

Шляхи вирішення цієї проблеми ми бачимо в:

– запровадженні пільгового кредитування теплопостачальних підприємств на купівлю паливно-енергетичних ресурсів.

– покращенні платіжної дисципліни споживачів.

– своєчасній субвенції на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію.

Другою проблемою є невідповідність затверджених тарифів на послуги теплопостачання для населення своїй фактичній собівартості, що тягне за собою виникнення різниці між фактичним та затвердженим тарифами, тобто виникає різниця в тарифах, яка повинна відшкодовуватися з бюджету.

Тарифи, які діють на сьогоднішній день є нижчими рівня економічно обґрунтованих витрат на виробництво послуг. Така невідповідність зумовлена постійним зростанням вартості природного газу, електроенергії, зростанням цін на труби, комплектуючі та паливно-мастильні матеріали, підвищенням мінімальної заробітної плати та неможливістю, по не залежним від підприємства причинам, своєчасно проводити коригування діючих тарифів на послуги теплопостачання

Варто відзначити, що витрати на ремонт не включені в розрахунок суми по різниці в тарифах, а витрати на модернізацію та поліпшення основних засобів не враховані в тарифах.

Дані чинники в сукупності призводять до збільшення планової собівартості в діючих тарифах, що є підставою для перегляду тарифів на теплову енергію.

Крім того, однією з умов для реалізації інвестиційних проектів підприємства, які фінансуються за рахунок кредитних коштів є забезпечення надання послуг з теплопостачання по економічно обґрунтованим тарифам.

Вирішенням цієї проблеми є запровадження механізму оперативного коригування тарифів на теплову енергію при зміні цін на паливно-енергетичні ресурси.

Проблема 3. Основне та допоміжне обладнання котелень практично вичерпало всі допустимі терміни експлуатації, більшість діючих котелень потребують технічного переоснащення. Майже все обладнання експлуатується більше 25 років, підлягають невідкладній заміні 12 км теплових мереж. В експлуатації знаходиться більш 100 котлів, які вичерпали свій експлуатаційний ресурс та 90 комплектів зношеної автоматики та газової запобіжної арматури.

Зношеність основних фондів складає – 75%, його темпи зростають і без проведення реконструкції, через декілька років, основні фонди підприємства будуть повністю зношені.

Вбачаємо, що вирішення цієї проблеми через залучення бюджетних коштів для впровадження енергозберігаючих технологій та залучення кредитних та грантових коштів міжнародних фінансових організацій для фінансування програми першочергових капітальних інвестицій, спрямованих на зменшення втрат енергії та підвищення якості послуг системи теплопостачання у місті.